

1890. 1/10.

Ustawy

Towarzystwa rolniczego

dla

Księstwa Cieszyńskiego

W CIESZYNIE.

Dr A. SINCJAK

1890.

Nakładem „Towarzystwa rolniczego dla Księstwa Cieszyńskiego w Cieszynie“.

Drukiem Kutzera i Sp. w Cieszynie.

F. D.

334.4 095:305 "01"

C:0348741

Biblioteka
Tadeusza Regera

Nazwa.

§. 1.

Towarzystwo rolnicze dla księstwa Cieszyńskiego w Cieszynie.

Siedziba.

§. 2.

Siedzibą Towarzystwa jest miasto Cieszyn.

Cel.

§. 3.

Celem Towarzystwa jest praca nad rozwojem rolnictwa, leśnictwa i innych pokrewnych gałęzi gospodarstwa wiejskiego.

Środki.

§. 4.

Towarzystwo starać się będzie osiągnąć cel powyższy przez:

- a) zgromadzenia odbywać się mające przynajmniej ćwierćrocznie w różnych okolicach księstwa Cieszyńskiego;
- b) pouczenia ustne i pisemne o rolnictwie i przemyśle domowym, ogłaszanie drukiem ważniejszych dla gospodarzy wiadomości;
- c) zakładanie bibliotek, urządzenie wędrownych odczytów, kursów zimowych i szkół rolniczych;

- d) przedsięwzięcie prób i doświadczeń w różnych kierunkach gospodarstwa wiejskiego i ogłaszanie drukiem osiągniętych wyników;
- e) urządzenie wycieczek rolniczych i zwiedzanie gospodarstw;
- f) zakładanie wzorowych gospodarstw wiejskich;
- g) urządzenie wystaw gospodarskich płodów i wyrobów, zwierząt, maszyn i narzędzi rolniczych, jak również branie udziału w podobnych wystawach;
- h) udzielanie medali, pochwał i innych nagród za postęp, w którejkolwiek gałęzi gospodarstwa wiejskiego;
- i) prowadzenie korespondencji, zawieranie i utrzymywanie stosunków z innymi Towarzystwami rolniczymi;
- j) zakładanie kółek Towarzystwa rolniczego;
- k) ułatwianie w nabywaniu nawozów, nasion, maszyn i narzędzi rolniczych jak również w spieniężaniu płodów gospodarstwa wiejskiego.

Fundusze.

§. 5.

Fundusze Towarzystwa rolniczego są następujące:

- a) fundusz żelazny,
- b) dochody bieżące,
- c) fundusze z pewnem poszczególnem przeznaczeniem.

§. 6.

Fundusz żelazny już istniejący powiększać się będzie przez wkładki jednorazowe członków dożywotnich, dary, zapisy. Fundusz ten służyć ma na zapewnienie Towa-

rzystwu niezależnego bytu i silniejszego rozwoju w przyszłości.

§. 7.

Dochody bieżące powstają z wkładek członków czynnych, z odsetek funduszu żelaznego, z subwencji państwowych i krajowych, z dobrowolnych ofiar, darów i zapisów, z dochodów uzyskanych z przedsiębiorstw przez Towarzystwo urządzanych, z rozsprzedaży pism, z odczytów, z wystaw i t. p.

§. 8.

Dla poparcia celów Towarzystwa może Wydział tworzyć osobne fundusze z poszczególnem przeznaczeniem, wyznaczając im zarazem osobne źródło dochodów.

Członkowie.

§. 9.

Towarzystwo składa się z członków:

- a) czynnych;
- b) dożywotnich;
- c) wspierających;
- d) honorowych;
- e) protektorów.

§. 10.

Członkiem czynnym może być każdy, kto się trudni lub trudnił jakąkolwiek gałęzią gospodarstwa lub przemysłu wiejskiego w teorii lub praktyce.

§. 11.

Członkiem dożywotnim z prawami członka czynnego może być każdy, kto jednorazowo na fundusz żelazny Towarzystwa wpłaci 40 złr. albo w ciągu jednego roku przynajmniej 100 złr. dochodu Towarzystwu przysporzy.

§. 12.

Członkiem wspierającym może być każdy, kto na cele Towarzystwa jednorazowo 25 złr. lub rocznej wkładki 5 złr. złoży.

§. 13.

Członkami honorowymi mianuje walne zebranie Towarzystwa na przedstawienie Wydziału takie osoby, które szczególne zasługi położyły około urzeczywistnienia celów Towarzystwa, członkami zaś protektorami takie osoby, od których życzliwości lub poparcia swych celów Towarzystwo w wyższej mierze spodziewać się może

§. 14.

Członkowie czynni i dożywotni Towarzystwa mają prawo:

- a) brać udział w zebraniach Towarzystwa z prawem wyboru i wybieralności;
- b) wnioski pisemnie lub ustnie pod obrady poddawać;
- c) tworzyć kółka Towarzystwa rolniczego;
- d) korzystać ze zbiorów, książek, pism i wszelkich innych środków, jakimi Towarzystwo rozporządzać może;
- e) przedstawiać Wydziałowi kandydatów na członków.

§. 15.

Obowiązkiem członków czynnych i dożywotnich jest podług sił i możności dążyć do urzeczywistnienia celów Towarzystwa a w szczególności:

- a) brać udział w zebraniach, odczytach, wycieczkach przez Towarzystwo urządzanych;
- b) płacić przy wstępie 1 złr. wpisowego, wkładki zaś rocznej gospodarze niżej 10 morgów 1 złr., wyżej zaś 10 morgów 2 złr.; członkowie dożywotni jednorazowo na fundusz żelazny 40 złr. Nauczyciele ludowi na prośbę podaną do Wydziału mogą być uwolnieni od wkładki.

§. 16.

Przyjęcie za członków czynnych, dożywotnich i wspierających skutecznia Wydział na żądanie tychże lub na przedstawienie członka Towarzystwa. Mianowanie członków honorowych, protektorów załatwia walne zebranie na wniosek Wydziału. Każdy członek przy przyjęciu otrzymuje 1 egz. ustaw Towarzystwa i list przyjęcia.

§. 17.

Wystąpienie z Towarzystwa może nastąpić każdego czasu, wkładka jednak za rok bieżący musi być do kasy Towarzystwa wpłaconą. Niezapłacenie wkładki przez dwa lata pomimo powtórnego upomnienia uważać się będzie za wystąpienie.

§. 18.

Członków nie pełniących ustawami przepisanych obowiązków lub dopuszczających się czynów ustawom

Towarzystwa przeciwnych może Wydział z Towarzystwa rolniczego wykluczyć.

Kierownictwo.

§. 19.

Organami Towarzystwa są:

- a) Wydział;
- b) walne zebranie;
- c) zarządy kółek Towarzystwa rolniczego.

Wydział.

§. 20.

Sprawami Towarzystwa kieruje Wydział złożony z 15 członków, wybieranych przez walne zebranie na lat 3 bezwzględną większością głosów. W celu zastąpienia członków w razie potrzeby wybiera równocześnie walne zebranie 6 zastępców. Co roku ustąpi z Wydziału 5 członków a w ich miejsce dokonany zostanie nowy wybór. Ustępujący mogą być ponownie wybrani. O ustąpieniu w pierwszym i drugim roku rozstrzyga los, później starszeństwo w urzędowaniu.

§. 21.

Wydział wybiera corocznie z swego grona przewodniczącego, jego zastępcę, sekretarza, jego zastępcę, skarbnika i bibliotekarza. Przewodniczący a w razie potrzeby jego zastępcą zagają posiedzenia Wydziału i zgromadzeń, kieruje nimi, jest przedstawicielem Towarzystwa na zewnątrz. Sekretarz a w danym razie jego

zastępca prowadzi spis członków, spisuje sprawozdania z posiedzeń, w ogóle załatwia wszelkie pisemne sprawy Towarzystwa. Przewodniczący i sekretarz podpisują wszelkie pisma wychodzące z Towarzystwa. Skarbnik ściąga wkładki, wydaje pieniądze za upoważnieniem Wydziału, czuwa nad majątkiem Towarzystwa i prowadzi rachunki. Bibliotekarz utrzymuje w porządku bibliotekę, wypożycza i odbiera od członków książki, ma w opiece archiwum Towarzystwa.

§. 22.

Wydział kieruje sprawami Towarzystwa, jest organem wykonawczym i administracyjnym, a w szczególności:

- a) zwołuje walne zebranie raz w rok a nadto zebrania zwyczajne 3 razy do roku, w razie zaś potrzeby zebrania nadzwyczajne odbywane w różnych okolicach księstwa Cieszyńskiego;
- b) zdaje sprawę walnemu zebraniu ze swych czynności, z rozwoju Towarzystwa, z obrotu fundusów i przedkłada budżet;
- c) przygotowuje na zebrania porządek obrad i odczytów;
- d) zarządza majątkiem Towarzystwa;
- e) prowadzi korespondencje, znosi się z innymi Towarzystwami rolniczymi;
- f) załatwia sprawy przez zebrania uchwalone;
- g) rozstrzyga o pismach mających być kosztem Towarzystwa drukowanych;
- h) ocenia i zaleca członkom pożyteczne książki;
- i) czuwa nad rozwojem kółek Towarzystwa, znosi się z nimi, ma prawo przez jednego z swoich członków wglądać osobiście w czynności każdego

- kółka jak również żądać pisemnych wyjaśnień od zarządu kółka ;
- j) ma prawo zawiesić każdą uchwałę kółka, jeżeli ją za szkodliwą lub mijającą się z celami Towarzystwa poczyta ;
 - k) ma prawo rozwiązać kółko, którego zarząd działałby wbrew ustawom i celom Towarzystwa ;
 - l) przyjmuje członków czynnych, dożywotnich i wspierających, honorowych zaś i protektorów przedstawia do przyjęcia walnemu zebraniu ;
 - ł) uwalnia w razie uznanéj potrzeby pojedynczych członków od wkładek lub wstępnego.

§. 23.

Do prawomocności uchwał spisywać się mających w osobną księgę, potrzebną jest obecność 8 członków Wydziału.

Walne zebranie.

§. 24.

Walne zebranie odbywa się raz w rok w Cieszynie lub w jednym z miast księstwa Cieszyńskiego w celu wysłuchania sprawozdania z czynności wydziału w roku ubiegłym, zatwierdzenia zamkniętych rachunków rocznych, dokonania nowych wyborów, uchwalenia rocznego budżetu, zmian statutów Towarzystwa i t. p. wniosków.

§. 25.

Walne zebranie zwołuje Wydział.

§. 26.

Do prawomocności walnego zebrania wystarcza zawiadomienie członków o dniu, miejscu i porządku obrad walnego zebrania bądź za pomocą pism, bądź osobnych zaproszeń.

§. 27.

Uchwały walnego zebrania zapadają bezwzględną większością głosów, w sprawie zaś zmiany ustaw $\frac{2}{3}$ częściami głosów obecnych na zebraniu członków, w sprawie zaś rozwiązania Towarzystwa $\frac{2}{3}$ wszystkich członków.

§. 28.

Obradami walnych zebrań kieruje przewodniczący Wydziału lub jego zastępca, a gdyby to z jakiegokolwiek bądź powodu nie było możliwem, walne zebranie wybiera z swego grona przewodniczącego. Przewodniczący powołuje jednego z obecnych na sekretarza zebrania.

§. 29.

Protokoły walnych zebrań wpisuje się w osobną księgę a podpisuje je przewodniczący i prowadzący pióro.

§. 30.

Walne zebranie wybiera corocznie komisję złożoną z 3 członków, która w ciągu i z końcem roku badać będzie księgi i rachunki Towarzystwa a następnie przedłoży rocznemu walnemu zebraniu sprawozdanie z swoich czynności.

§. 31.

Nadzwyczajne walne zebranie zwołanem być powinno, jeżeli je Wydział uzna za potrzebne albo przy-

najmniej 30 członków nie należących do Wydziału z podaniem przedmiotu obrad na piśmie tego zażąda. Zebraniom nadzwyczajnym przysługują te same prawa co i zwyczajnym.

Kółka Towarzystwa rolniczego.

§. 32.

W miejscowości, w której się znajdzie 10 członków Towarzystwa, członkowie ci mają prawo dla tem skuteczniejszego osiągnięcia celów ustawami Towarzystwa wskazanych, zawiązać kółko Towarzystwa rolniczego. Kółka Towarzystwa rolniczego mogą przybierać nazwy od kierunku, w jakim głównie działać zamierzają n. p.: Kółko hodowli bydła, kółko pszczelnicze, sadownicze i t. p. O zawiązaniu kółka należy zawiadomić Wydział Towarzystwa rolniczego w Cieszynie. Fundusze kółek stanowią część majątku Towarzystwa, dopóki jednak kółko istnieje, zarządza funduszem swoim samodzielnie.

§. 33.

Zarząd kółka Towarzystwa rolniczego składa się z 5 członków a mianowicie: z przewodniczącego, jego zastępcy, sekretarza, który prowadzi protokoły z posiedzeń i bibliotekę, i dwóch członków zarządu.

§. 34.

Zarząd kółka ma prawo:

- a) obracać na potrzeby kółka połowę wkładek członków;
- b) utrzymywać bibliotekę, prenumerować pisma;

- c) zwoływać posiedzenia członków na odczyty, pogadanki o sprawach gospodarskich;
- d) zarząd a względnie kółko ma pierwszeństwo do subwencyj, do korzystania z narzędzi wspólnych i wszelkich innych środków, jakimi Towarzystwo rozporządzać może.

§. 35.

Zarząd kółka ma obowiązek:

- a) przyczyniać się według sił i możliwości do osiągnięcia celów Towarzystwa;
- b) zdawać sprawozdanie raz w rok ze swoich czynności Wydziałowi Towarzystwa rolniczego w Cieszynie;
- c) odbywać posiedzenia przynajmniej raz na miesiąc, protokoły z posiedzeń spisywać;
- d) ściągać wkładki od członków i po odtrąceniu 50% na potrzeby kółka przysyłać resztę do kasy Towarzystwa;
- e) wypełniać polecenia Wydziału Towarzystwa.

§. 36.

Kółka mogą się same rozwiązywać, mogą jednak także i przez Wydział z podaniem powodów być rozwiązane. Przeciw rozwiązaniu kółka przez Wydział można się odwołać do walnego zebrania. Prawo rozporządzania funduszami rozwiązanego kółka przechodzi na Towarzystwo rolnicze w Cieszynie.

Zastępstwo na zewnątrz.

§. 37.

Wszelkie ogłoszenia, odezwy i t. p. podpisuje przewodniczący lub jego zastępca i sekretarz, oni też

zastępują Towarzystwo na zewnątrz w obec władz i osób trzecich.

Zmiana ustaw Towarzystwa.

§. 38.

Prawo do zmiany ustaw służy walnemu zebraniu. O zamierzonej zmianie zawiadomić należy członków przez umieszczenie téj sprawy na porządku dziennym tego walnego zebrania, na którem zmiana ma być uchwaloną.

§. 39.

Do prawomocnej zmiany ustaw potrzebną jest obecność przynajmniej połowy członków Towarzystwa. W razie, gdyby z powodu braku dostatecznej liczby członków zamierzona zmiana nie mogła przyjść pod obrady, zwołać należy w tym samym celu drugie nadzwyczajne zebranie, które już bez względu na ilość obecnych członków do uchwalenia zmian w ustawach jest uprawnione. Zmiana uchwaloną być może $\frac{2}{3}$ głosami obecnych na zebraniu członków.

Załatwianie sporów.

§. 40.

Spory między członkami z stosunku do Towarzystwa wynikłe rozstrzyga sąd polubowny, do którego każda strona wybiera jednego lub dwóch sędziów, ci zaś za wspólnem porozumieniem powołują trzeciego a względnie piątego na rozjemcę.

Rozwiązanie Towarzystwa.

§. 41.

Prawo do rozwiązania Towarzystwa służy walnemu zebraniu. Do prawomocnej uchwały potrzeba w tym razie $\frac{2}{3}$ głosów wszystkich członków Towarzystwa.

§. 42.

W razie rozwiązania Towarzystwa cały majątek przechodzi w depozyt Czytelni ludowej w Cieszynie z obowiązkiem używania odsetków na cele popierania rolnictwa, zwrotu zaś w całości majątku przy utworzeniu się z podobnymi celami Towarzystwa dla księstwa Cieszyńskiego. Ostatnie walne zebranie może zmienić stosownie do okoliczności ówczesnych to postanowienie, w każdym jednak razie w ten sposób, aby majątek Towarzystwa pozostał nienaruszonym.

Cieszyn, dnia 10. maja 1890 r.

Prezes:

Jerzy Cienciała m. p.

Sekretarz:

Jan Biedroń m. p.

L. 8577.

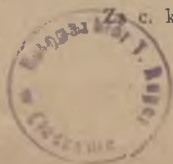
Istnienie Towarzystwa rolniczego dla księstwa Cieszyńskiego podług statutu zatwierdza się w myśl §. 9. ustawy z dnia 15. listopada 1867, L. 134, Dz. u. p.

C. k. szlaski Rząd krajowy

W Opawie, dnia 25. lipca 1890.

c. k. prezydenta krajowego:

Fürrer.

Biblioteka Śląska

C

034874

I